

Borgbjerg: Maa jeg bede om Ordet?

Formanden: Er det for en kort Bemærkning?

Borgbjerg: Nej, ikke ganske kort.

Formanden: Saa udkræves dertil Tingets Samtykke; men hvis ingen begærer Afstemning, anser jeg Samtykket for givet. (Ophold). Samtykket er givet; det ærede Medlem har Ordet.

Borgbjerg: Det ærede Medlem, der nu satte sig, paastod, at mit Standpunkt i Kirkeforfatningsspørgsmaalet ikke var frisisindet. Han sagde: Her bør ikke være Tale om Strid mellem Kirkemagten og Statsmagten, hvor vi skulle vælge, nej, det bør deles saaledes, at Kirkemagten faar Magten paa sit Omraade og Statsmagten paa sit. Ja vel — naar Kirkemagt og Statsmagt ere adskilte, naar der ikke er nogen Forbindelse eller Sammenblanding. Det er netop mit Standpunkt, det rent frikirkelige Standpunkt, som man ikke kan kalde ufrisindet, som ogsaa vinder mere og mere Udbredelse inden for Kirken selv, og som jeg troede, de fleste frisisindede Mennesker i vore Dage stode paa. Det er mit Standpunkt, som vi ikke kunne faa i Øjeblikket, men hele vor kirkelige Lovgivning og alt, hvad vi foretage os i denne Sag, bør være rettet mod dette Ideal, det Maal, vi stile hen imod. Det ærede Medlem fremdrog Ordene i Ægteskabslovens § 20 og sagde, at her vil jeg f. Eks. give Biskopperne denne Magt i Stedet for Menigheden selv. Men det er en fuldstændig Stillen-paa-Hovedet af Forholdet. Det er ikke mit Parti, der har fremsat Lovforslaget og formuleret § 20, jeg har haft mine meget store Betænkeligheder ved § 20, og havde nærmest tænkt mig, at Appellen burde gaa videre til Ministeriet, og det samme have adskillige Medlemmer tænkt i denne Sal. Det er Ministeren, der har formuleret Paragraffen saaledes, og Tinget har accepteret den ud fra den Betragtning, som jeg gjorde gældende før, at naar paa dette Punkt det kirkelige og det verdslige skiltes saa fuldstændig ad, saa kunde man finde sig i, at Kirken paa sit Omraade fik denne Magt, fordi det var et rent kirkeligt Omraade. Det er ingenlunde mig, der har gjort mig til Talsmand for, at Biskopperne fik denne Magt, det er den Minister, hvis Sag det ærede Medlem for Stubbekøbing (N. J. Larsen) i dette Øjeblik taler, og det skyldes ganske

sikkert hans Indflydelse, at man er gaaet med, ellers vilde man ganske sikkert fra Flertallets Side have forlangt en ganske anden Formulering af den bekendte § 20. Det ærede Medlem sagde, at jeg vilde prisgive de kirkelige Medborgere til en hierarkisk Kirke. Det er saa langt fra Tilfældet, at efter min Mening ere de kirkelige Medborgere meget bedre repræsenterede gennem os Rigsdagsmænd, gennem Rigsdagen og et parlamentarisk Ministerium, end de ville være gennem den Folkekirke, som det ærede Medlem tænker sig, med Selvstyre, det vil sige med en fast Organisation, med en maaske hierarkisk, maaske mere synodal Forfatning. Den Kirke skal det ærede Medlem ingenlunde tro vil give Frihed. Den Mand, som jeg nylig nævnte, Pastor Monrad ved Marmorkirken, har udtalt, at der vil være langt mere kirkelig Frihed, langt mere Frihed for de forskellige Anskuelsestilstande til at gøre sig gældende, langt mere Mulighed for en stadig fortsat Reformation — som Kejser Wilhelm har sagt: for en videre Udvikling af Religionen — langt mere Mulighed og Spillerum for en stadig frisisindet Udvikling i Kirken, saaledes som vi nu have den, trods de Mangler, der kunne være, og som vi gerne ville afhjælpe, end der vil være i en fast organiseret Folkekirke med sin egen Forfatning, der sidder inde med Kirken Guds, med Magten og Goderne, med Rigdom og Anseelse, og som styres paa den ene eller anden Maade, nedentil eller ovenfra, hvordan det nu kan forme sig, men hvor der vil være den største Fare for, at til enhver Tid et eller andet Parti tager Magten og tyranniserer og kuer de andre. Lad os i dette Øjeblik tænke os en Kirke med den Forfatning, som det ærede Medlem tænkte sig, en Kirke med det fulde Selvstyre, som vi fra Statsmagtens Side skulle aflevere samtidig med Adskillelsen. Det vilde sikkert blive en Folkekirke, hvor der ikke vilde blive hyggeligt at være for de fleste, der have samme kirkelige Anskuelse som Flertallet af dette Ting. Jeg er overbevist om, at der i den ikke vil blive megen Frihed hverken paa Lærens eller paa Livets Omraade, men at en enkelt tyrannisk Retning ganske overordentlig let paa et givet Tidspunkt vilde kunne tage Styret i en saadan Kirke. Derfor er det, at Pastor Monrad netop ud fra et kirkeligt Frihedsstandpunkt, netop for at værne den religiøse Frihed, Trosfriheden og Samvittighedsfriheden og Muligheden for en fortsat frisisindet Udvikling siger: Hellere end no-